

БАСТАУЫШ МЕКТЕПТЕ БОЛАШАҚ ШЕТЕЛ ТІЛІ МҰҒАЛІМІНІҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҒЫНДА ИНТЕРАКТИВТІ LEARNINGAPPS.ORG МУЛЬТИМЕДИЯЛЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫН ҚОЛДАНУ БІЛІКТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

*Тулекенова Д.Т.¹, Кульгильдинова Т.А.²

¹п.ғ.м., аға оқытушы, Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ, Алматы,
Қазақстан, e-mail: dinartul@mail.ru

²п.ғ.д., профессор, Абылай хан атындағы ҚазХҚжәнеӘТУ, Алматы, Қазақстан,
e-mail: tulebike@mail.ru

Андатпа. Мақалада шетел тілін оқыту кезінде Learningapps.org мультимедиялық бағдарламасы арқылы интерактивті тапсырмалар құру мүмкіндіктері қарастырылады. Learningapps.org интерактивті бағдарламасы - бастауыш оқушылардың барлық шеттілдік дағдыларын дамытуға көмектесетін ең тиімді мультимедиялық құралдардың бірі. Бұл қосымшаның шеттілдік білім беру процесінің тиімділігін арттыру құралы ретіндегі артықшылықтары атап өтіледі. Зерттеудің мақсаты – бастауыш мектепте болашақ шетел тілі мұғалімінің сабақта интерактивті Learningapps.org мультимедиялық бағдарламасын қолдана алу біліктілігін қалыптастыру әдістемелік негіздерін анықтау және талдау. Зерттеудің ғылыми жаңалығы мен теориялық маңыздылығы: Бастауыш мектепте шетел тілін оқытатын болашақ мұғалімдерді даярлауда өздерінің интерактивті жаттығулары мен тапсырмаларын құрастыруда Learningapps.org интерактивті бағдарламасының қосымшаларын қолдану тиімділігі анықталып, шеттілдік білім беру бағдарламасына енгізіледі. Зерттеудің практикалық маңызы: Learningapps.org интерактивті бағдарламасын педагогикалық тәжірибе кезінде студенттер де сонымен қатар бастауыш мектептегі Ағылшын тілі пәні мұғалімдері де қолдана алады. Зерттеу барысында қолданған әдіс-тәсілдер: ақпаратты іздеу; компьютерлік технологияларды қолдану; консультациялар (әдіскер оқытушылармен); талдау және салыстыру; бақылау мен бағалау. Анықтау және талдау үшін Learningapps.org интерактивті бағдарламасын (Learningapps.org интерактивті бағдарламасында көптеген интерактивті жаттығуларды, ойындарды және тестік бақылау құрастыруға арналған қосымшалары бар) лекция кезінде теориялық түсіндіріп, семинарда практикалық қолдана отырып, болашақ бастауыш ШТ мұғалімдеріне 3-4 бастауыш сыныптарға Ағылшын сабағында қолданатын интерактивті жаттығулар мен интерактивті қызықты ойындар және бақылау мен бағалау арналған тапсырмалар құру талап етілді. Студенттердің әзірлеген жаттығулары мен тапсырмаларын, сондай ақ Learningapps.org мультимедиялық бағдарламасын қолдана алу біліктілігін анықтап, талдау үшін дескрипторлар мен критерийлер құрастырылып, математикалық формулалар мен баға жүйесі арқылы бағаланды. Нәтижелерге сәйкес болашақ бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімдері болашақта Learningapps.org интерактивті құрылғысының тиімділігін біліп, қолдану біліктіліктерін арттырды.

Тірек сөздер: Learningapps.org, шетел тілі мұғалімі, қосымшалар, интерактивті тапсырмалар, ақпараттық коммуникативтік технологиялар, бастауыш мектеп, интерактивті ойындар, бағдарлама

Негізгі ережелер

Бастауыш мектепте Шеттілдік білім беру процесі кезіндегі қолданылатын әдістері мен технологиялары заман талабына сәйкес өзгертіліп, жылдан жылға

жаңартылып отырады. Сондықтан, осы заман талабына сәйкес ЖОО-да болашақ бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімдері интерактивті технологиялар қолдану арқылы интерактивті жаттығулар мен тапсырмалар әзірлей білу керек.

Кіріспе

XXI ғасыр – компьютерлендіру мен жаңа технологиялар ғасыры дәстүрлі шетел тілдерін оқыту жүйесінде өзіндік түзетулер енгізуде. Қазіргі әлемде Интернеттегі әртүрлі ақпараттық коммуникативтік технологиялар барған сайын танымал болуда. Бұл технологиялар студенттерді белсенді жобалауға, шығармашылық, танымдық және зерттеу әрекеттерін жүргізуге мүмкіндіктер жасайды. АҚТ-ның дамуы мұғалімге сабақта интерактивті оқу ортасын құруға мүмкіндік береді, сол арқылы оқу процесін қызықты және көңілді етеді. Алайда, бұл заманауи технологияларды сабақта қолдану үшін болашақ бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімінің шетілдік білім беру үрдісінде заманауи ақпараттық технологияларды білуі және тиімді пайдалану дағдылары жеткілікті түрде қамтамасыз етілмей отыр. Бұл мәселе қазіргі таңда бастауыш шетел тілі мұғалімдеріне қойылатын негізгі талаптардың бірі және қоғам мен еңбек нарығының сұранысын толық қанағаттандыра алмайтындығымен *өзекті*. Осыған орай, дамып жатқан ғасырда оқушыларды жаңа біліммен қаруланып қана қоймай, тез өзгеріп жатқан әлемде туындайтын мәселелерді шеше білетін және заманауи технологияларды қолдана білетін шетел тілі мұғалімі қажет.

Дәстүрлі оқыту әдістері мен заманауи ақпараттық технологиялардың, соның ішінде интернет-ресурстарды пайдаланатын компьютерлік технологиялардың үйлесімі осы күрделі мәселені шешуге көмектеседі. Сабақта компьютерді пайдалану оқу процесін мобильді, жүйелі, сараланған және интерактивті өткізуге мүмкіндік береді.

Бастауыш мектепте тіл мәселесі бойынша шыққан жаңа жарлыққа сәйкес оқушылар үшінші сыныптан бастап ағылшын тілін үйрене бастайды. Сонымен қатар, ағылшын тілін оқыту бағдарламасында бастауыш мектеп оқушыларының сандық технологияларын қолдану құзыреттілігін қалыптастыру міндеттелеген. Сандық технологияларды қолдану құзыреттіліктері қатысымға түсуге және сыни ойлауды дамытуға бағытталған. Ол АҚТ (ақпараттық және коммуникативтік технологиялар) саласындағы негізгі дағдылармен негізделеді. Хеннессидің (2005) айтуы бойынша Ақпараттық коммуникативтік технологиялар (АҚТ) оқушыларды оқуға ынталандыруда өте жақсы нәтижелер береді. Ақпараттық коммуникативтік технологияларды қолдану барысында дәстүрлі оқу үрдісі өзгеріп, жаңа білім беру жағдайында мұғалімнің рөлі өзгереді [1, б. 156].

Бастауыш мектепте шетілдік білім беруді цифрландыру - оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыруға бағытталған және мұғалімдер мен оқушылардың интерактивті жұмыс жасау мен оқу материалын бақылауға мүмкіндік береді [2, б. 74]. Білім алушылар ақпаратты табу, құру және басқару, бірлесіп жұмыс істеу және ақпарат пен идеяларды жеткізу, өз жұмысын бағалау және одан кейін нақтылау, сондай-ақ жабдықтар мен қолданбалардың кең ауқымын пайдалану арқылы өздерінің АҚТ дағдыларын дамытады.

Ағылшын тілі бойынша бағдарламадағы сандық технологиялар дағдыларына мыналар кіреді:

- сандық және онлайн көздерден ақпаратты табу, жүктеу, таңдау, талдау, жобалау, сілтеме жасау, ұсыну, бағалау және/немесе бақылау, дәлдік пен сенімділік туралы пайымдаулар жасау сияқты зерттеу дағдыларын дамыту

- онлайн-жобаларға қатысу, конференциялар өткізу, оқытушымен және каламдас достарымен және қазақстандық және шет елдердегі мектеп оқушыларымен электрондық пошта арқылы хабар алмасу, веб-сайттарды құру және зерттеу, блог жүргізу және әлеуметтік желілерді пайдалануды қамтитын ынтымақтастық, қатысым және ақпарат алмасу құзыретін дамыту.

- деректерді алу және ұйымдастыру технологиясын пайдалана отырып ақпаратты жасау, өңдеу, соның ішінде мәтіндік, графикалық, бейне және онлайн сауалнама бағдарламалық қамтамасыз ету сияқты әртүрлі қолданбаларды пайдалану

- жұмысты бағалау, нақтылау және жетілдіру, пікірлерді зерттеу және нәтижелерді жақсарту үшін сандық ақпараттың табиғаты мен икемділігін толық пайдалану

- студенттерге өз жұмыстарын сынауға, бағалауға, нақтылауға және әріптестеріне ұсынуға мүмкіндік беру үшін презентация графикасының бағдарламалық құралын пайдалану

- белсенді оқыту тәсілдерін қолдау үшін интерактивті тақтаны пайдалану [3, б. 15].

Бұл дегеніміз заманауи бастауыш шетел тілі мұғалімнің міндеті – шеттілдік білім беру үрдісінде ақпараттық технологияларды дұрыс және тиімді пайдалана білу қажет.

Осыған орай электрондық білім беру ресурстары ішіндегі электронды интерактивті жаттығуларды ыңғайлы және оңай жасауға мүмкіндік беретін LearningApps.org оқу-әдістемелік онлайн-сервисін қолдану тиімді болады.

Интерактивті жаттығуларды құруға кіріспес бұрын, интерактивті және интерактивті оқытудың ұғымын анықтау қажет.

Интерактивті («Inter» - өзара және «act» - әрекет) – яғни біреумен өзара әрекеттесу, әңгімелесу, диалогқа түсу мүмкіндігін білдіреді. Интерактивті оқыту – бұл диалогтік оқыту, оның барысында мұғалім оқушылармен өзара қатысым жасайды [4, б. 147]. Интерактивтілік – бұл «мұғалім-оқушы», «оқушы-оқушы» арасындағы қатысым болуы мүмкін.

Интерактивті оқытудың әдістері мен тәсілдері.

Интерактивті оқыту әдісінде оқытудың барлық негізгі міндеттері шешіледі. Яғни, бастауыш мектептегі тілдік материалдар оқушыларға дайын түрде берілмейді, оны өздері тауып, түсінуі қажет және бұл әдіс арқылы оқушылар жағдайды талдауға, қажетті ақпаратты өз бетінше іздестіруге, құрастыруға үйренеді. Логикалық және табылған аргументтерді келтіре отырып, белгілі бір мәселелердің шешімдерін құрады [5].

Интерактивті оқытудың ең көп тараған әдістері мен тәсілдеріне:

Миға шабуыл – бұл сұрақ-жауап немесе берілген тақырып бойынша ұсыныстар мен идеялар ағыны, онда миға шабуылдан кейін дұрыс/бұрыс талдау жүргізіледі.

Кластерлер, салыстыру диаграммалары, сыни ойлау жаттығулары – нақты шағын тақырып бойынша түйінді сөздерді іздеу.

Аудио және бейне материалдарды, АКТ-ны пайдалана отырып, интерактивті сабақ өткізу. Мысалы, онлайн тесттер, электронды оқулықтармен жұмыс, оқу интерактивті бағдарламалары мен оқу сайттарын қолдану.

Дөңгелек үстел (пікірталас) – студенттердің проблемаларды, ұсыныстарды, идеяларды, пікірлерді ұжымдық талқылауын және шешімін бірлесіп іздеуді көздейтін әдістің топтық түрі.

Іскерлік ойындар - бұл бастауыш мектепте де қолдануға болатын өте танымал әдіс. Ойын барысында оқушылар белгілі бір жағдайдағы қатысушылардың рөлдерін сомдайды, әртүрлі мамандықтарды ойнап көреді.

Жобалау әдісі – оқушылардың тақырып бойынша өз бетінше немесе топта бірлесіп жоба жасап, оны қорғауы жатады.

Дәстүрлі Ағылшын тілін үйрету кезінде мұғалімдер осы интерактивті тәсілдерді қолданды. Қазіргі әлемде технологиямен шет елдермен қарым-қатынас орныққан сайын әрбір адам үшін шетел тілін білу өзекті мәселелердің бірі болып келеді. Осыған орай әрбір оқушының міндеті – бастауыш мектептен бастап алған білімін барынша тиянақтау, ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын дамыту және жетілдіру. Сонымен қатар шетел тілін үйренудің коммуникативті мүмкіндіктері кеңейіп келеді. Заманауи шеттілдік білім беру үрдісінде АКТ құралдарын пайдалану ерекше дидактикалық маңызға ие.

Білімді құру және бекіту үшін өте ыңғайлы және қарапайым АКТ құралдарының бірі LearningApps.org интерактивті онлайн-бағдарламасы болып табылады.

LearningApps.org дегеніміз не? LearningApps.org жалпыға қолжетімді, шағын интерактивті мультимедиялық жаттығулар арқылы оқыту мен оқуға арналған. Бұл жаттығулар онлайн режимінде өте оңай жасалады және оларды кейін оқу процесінде қолдануға болады. Мұндай жаттығуларды жасау үшін сайт бізге бірнеше үлгілерді ұсынады (тапсырма жаттығулары, бірнеше таңдау тестілері және т.б.) және күрделі ұғымдарды түсіндіруге көмектеседі. Қолданушылар жариялаған жаттығулардың сапасы әртүрлі және сол үшін оларды сабақта қолданар алдында мұғалім мұқият тексеріп алу қажет [6].

LearningApps.org ресурсы интерактивті ойындар, тапсырмалар мен жаттығуларды және бақылау тестерін құрастырушы болып табылады. Ол тіркелуді талап етпейді және әлемнің 23 тілінде, соның ішінде ағылшын тілінде ұсынылған, бұл дегеніміз сайтқа кіру мен пайдалануды айтарлықтай жеңілдетеді.

Біз «LearningApps.org» сөзін іздеу жүйесінде жазған кезде, LearningApps.org басты беті ашылады. Экранның жоғарғы оң жақ бұрышында «Кіру» түймесін басқан кезде келесі тегін тіркелу перне тақтасы пайда болады. Оның көмегімен сіз осы бағдарламаға тіркеле аласыз. Тіркелу логинын және кілт сөзді теріп,

тіркеуден өтеміз. Бұл қиын емес, бәрі оңай және тез толтырылады. Мұғалім оқушыларды да тіркей алады. Сонда мұғалім оқушылардың барлық жетістіктерін бақылай алады және осылайша оларға түсініксіз тақырыптарды түсінуге көмектеседі.

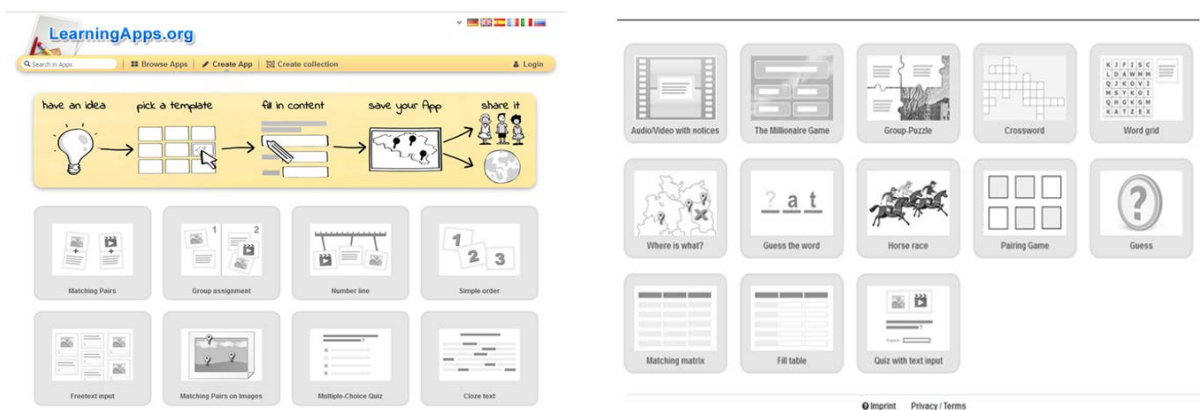
Тіркелгеннен кейін логин мен кілт сөзді жазып жүйеге кіруге мүмкіндік болады. Жоғарғы оң жақ бұрышта «Кіру» түймесінің орнына енді мұғалім логині көрінеді. Мұғалім «Менің жаттығуларым» батырмасын басып, оған мұғаліміміз бекіту үшін интерактивті жаттығулар мен тапсырмалар жасап, жинайды.

Бұл сайтта жасалған жұмыстарды веб-сайттарда жариялауға, әріптестер мен студенттерге сілтемелер жіберуге, әлеуметтік желілерде бөлісуге және сайттың жинақтарында сақтауға болады. Сайтта басқа мұғалімдер жасаған дайын жаттығуларды пайдалануға болады және мұғалімдер өздері тегін жасап құрастыра алады.

Сайтта «Browse Apps» батырмасын басқан кезде, ресурсты пайдаланушылар жасаған жалпыға ортақ дайын интерактивті тапсырмалар галереясы ашылады.

Бұл жерде біз бастауыш мектеп деңгейіндегі сыныпты, пәнді және сабақ тақырыбына сәйкес қажетті сөздік, грамматикалық, тындау, оқу және жазуды дамытуға арналған тапсырмалар мен жаттығуларды тандай аламыз. Сонымен қатар, «Media» деген жерде суреттер, аудио және видео материалдар салынған тапсырмаларды қолдана аламыз. Сайтта көптеген интерактивті жаттығулар түрлері бар, олардың кейбіреулері 2-4 қатысушыға арналған ойын түрінде берілген.

Сонымен қатар, «Create App» батырмасын басқан кезде кез келген мұғалім өзіне қажет тілдік интерактивті жаттығулар мен тапсырмаларын жасай алады және тілдік оқу материалдар жиынтығын құра алады (1-сурет).

Сурет 1 - Интерактивті тапсырмалар құру қосымшалары

Интерактивті жаттығуларды орындау барысында оқушылар жаңа тілдік бірліктерді еш қиналмай жаттап алады және ұзақ мерзімде естерінде сақтайды. LearningApps.org – тіл жүйелерін (грамматика, сөздік және айтылым) және тілдік

дағдыларды (оқу, тыңдау, сөйлеу және жазу) қалыптастыратын интерактивтік құрал [7].

Learningapps.org – лексикалық сөздік қорды үйретуге көмектесетін ең оңай онлайн платформа [8, б. 356]. Бастауыш шетел тілі мұғалімі оқушылардың сөздік қорын дамыту үшін – «Crossword», «Word grid», «Guess the word», «Guess», «Matching Pairs», «Matching pairs on images», грамматиканы дамытуға – «Simple order», «Cloze text», «Fill table»; тыңдау дағдысын қалыптастыратын - «Audio/Video with notices», «Matching Pairs», «Number line», «Group assignment»; оқу дағдысын дамытатын - «Group assignment», «Number line», «Cloze text»; жазу дағдысын қалыптастыратын - «Cloze text», «Fill table», «Freetext input» интерактивті жаттығулар мен тапсырмаларды құрады және тілдік дағдыларды дамытатын интерактивті ойындарды – «Group Puzzle», «The millionaire game», «Horse race», «Where is what?», «Pairing game» қосымшалары арқылы құрастырады. Осындай қосымшаларды тегін қолдана отырып, бастауыш мектептегі болашақ шетел тілі мұғалімдері бірінші өздерінің интерактивті learningapps.org мультимедиялық бағдарламасын қолдана алу біліктілігін қалыптастырады және екінші оқушылардың барлық шетілдік дағдысын дамытады.

Бұл құрылғының тағы бір ерекшелігі екі немесе одан да көп қатысушылар арасында чат (қатысым) орнатуға болады. Оқушылар бірге сөйлесу үшін бірдей сілтемені алуы қажет. Мұғалім чатты сақтау опциясын таңдай алады. Сақталған чат құрылғы қайта ашылғанда көрсетіледі [9].

LearningApps.org интерактивті жаттығуларын бастауыш оқушылары жеке, жұптасып немесе топта жұмыс жасау арқылы бірлесіп орындай алады.

Сонымен қатар, LearningApps.org оқушылардың білімдерін лезде бекітуге және тексеруге мүмкіндік беретін онлайн құралдарының бірі. Тілдік материалды бекіту және өткен сабақтарға қатысты тақырыптар бойынша білімдерін тексеру үшін «Quiz with text input» және «Multiple-Choice Quiz» қосымшаларын қолдануға болады.

Сондай ақ, LearningApps.org өнімдерін оқытудың барлық кезеңдерінде қолдануға болады: жаңа материалды түсіндіргенде, қайталау, бекіту, бақылау, жүйелеу және қорытындылау кезінде, мәтінмен жұмыс істегенде, өз бетімен немесе топпен жұмыс істегенде, сондай-ақ үй тапсырмасын орындау кезінде қолдануға болады. Жаттығулардың әдістемелік мақсаты әртүрлі: оқыту, ақпарат іздеу, көрсету, бақылау, тілдік-ойын ойнауды ұйымдастыру және т.б.

Бұл онлайн бағдарламасының шетілдік білім беру процесінде қолданудың артықшылықтары мен кемшіліктері туралы айтатын болсақ, келесілерді айтуға болады:

Артықшылықтары:

1. мектеп пәндері бағдарламасындағы әртүрлі тақырыптар бойынша көптеген дайын жаттығулар бар;

2. жаттығуларды бастауыш шетел тілі мұғалім де, оқушылардың өздері де жасай алады;

3. жаттығулардың орындалуын жедел тексеруге мүмкіндік береді;

4. кез келген мобильді құрылғыдан орындауға болады;
5. жұмыс формаларының әртүрлілігіне байланысты мотивация мен танымдық белсенділікті арттырады;
6. интерактивті ойын жаттығулары балалардың эмоционалды көңіл-күйінің көтерілуіне себеп болады, тіпті артта қалған оқушылар интерактивті тақтада немесе компьютерде жұмыс істей бастайды;
7. оқушылар жаңа лексикалық бірліктерді оңай жаттайды;
8. грамматикалық ережелерді қолдана отырып, мұғалімдер өз бетінше жаттығулар жасайды;
9. оқушылар әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс жасау арқылы жаңа тілді өз бетінше меңгереді;
10. оқушы-мұғалім-оқушы арасында кері байланыс орнайды;
11. тапсырманы орындаған кезде мұғалім тапсырманың орындалғаны туралы электрондық хатты және жеке кабинетінде хабарлама алады, студенттің жаттығуларын тексереді және хабарламаға пікір жазады, оқушылардың сұрақтары болса, оларға жауап береді;
12. оқушылардың өзіндік жұмысын белсендіреді;
13. сабақта және үйде орындалатын тапсырмалар көлемі өседі;
14. сабақты компьютермен және интерактивті тақтамен кіріктіру арқылы мұғалім оқу үдерісін қызықты, жан-жақты, қарқынды және оқушылардың шаршауын азайтуға мүмкіндік алады;
15. LearningApps.org бағдарламасымен мұғалім жұмыс істеу және оқыту барысында оқушының қабілеті мен білімін бағалай алады;
16. LearningApps.org интерактивті сабағында мұғалім қысқа мерзімде барлық студенттердің оқыған материалды игеру деңгейінің объективті бейнесін алуға және оны уақытылы түзетуге мүмкіндік береді;
17. мұғалім интерактивті ойындарды кез келген тілдік оқу материалдарына және сыныптан тыс жұмыстардың кез келген кезеңінде қолдана алады;
18. қашықтықтан оқыту кезінде пән бойынша сыныптан тыс жұмыстарды орындау қиын екені белгілі, бірақ мұғалім әрқашан танымдық, қызықты интерактивті ойындарды өткізе алады;
19. ШТ мұғалімдері кез келген тақырыпта және кез келген жастағы оқушыларға интерактивті жаттығуларды жасай алады.
20. сыныпта және үйде орындалатын тапсырмалар көлемі ұлғаяды [10].

Шетел тілі сабақтарында LearningApps.org интерактивті бағдарламасын пайдаланудың кемшіліктері:

1. Интерактивті жаттығуларды және ойындарды сайттан көшіріп немесе компьютерге жүктеуге мүмкіндіктің болмауы;
2. Кейбір оқушылардың үйінде компьютер, ноутбук немесе Интернет болмауы;
3. мектепте компьютерлік сыныптар мен интерактивтік тақталардың болмауы.

Материалдар мен әдістер

Зерттеу барысында қолданған әдіс-тәсілдер: ақпаратты іздеу; сұрақ қою; компьютерлік технологияларды қолдану; тексеру; консультациялар (әдіскер оқытушылармен); талдау және салыстыру; бақылау мен бағалау.

Бастауыш мектепте болашақ шетел тілі мұғалімдері сабақта интерактивті Learningapps.org мультимедиялық бағдарламасын қолдана алу біліктілігін қалыптастыру тиімділігін анықтау және талдау үшін Абылай хан атындағы Қазақ Халықаралық Қатынастар және Әлем Тілдері Университетінің Шетел тілдері педагогикалық факультетінің 5B011900-«Шетел тілі: екі шетел тілі» мамандығының, қазақ бөліміндегі I курс 103-104 топ ағылшын тілі бойынша оқитын студенттерінің қатысуымен зерттеу өткізілді.

Бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімдері/студенттер LearningApps.org қызметімен таныс болмағандықтан «Ерте жастан шеттілдік білім берудің әдістемесі мен технологиясы» атты курста студенттерге LearningApps.org интерактивті бағдарламасы туралы лекция оқылып, тапсырмалар мен жаттығулардың түрлері, жаттығуларды қалай табуға болатынын, қалай орындау керектігін және онымен жұмыс істеу жолдары көрсетіліп, қосымша сұрақтар қойылып талқыланды. Ал семинар сабақтарында студенттер 4-сынып Ағылшын тілі бағдарламасынан [11, б. 3] кез-келген бөлімдік тақырыптарын тандап, LearningApps.org интерактивті бағдарламасын қолдана отырып, түрлі өздерінің интерактивті жаттығулары мен тапсырмаларын құрастырды.

LearningApps.org интерактивті бағдарламасы арқылы жаттығулар мен тапсырмаларды құрастыру бойынша студенттердің орташа баллдарын шығару үшін критерийлер әзірленіп, пайызбен есептелді (1-кесте).

Кесте 1 - Интерактивті жаттығулар мен тапсырмалар нәтижесін бағалау критерийлері

<i>Жаттығулар</i>	<i>Қолданылған қосымшалар</i>	<i>Дескрипторлар</i>	<i>Балл</i>
Тіл жүйелерін (грамматика, сөздік және айтылу) дамытатын интерактивтік жаттығулар	«Crossword», «Word grid», «Guess the word», «Guess», «Matching Pairs», «Matching pairs on images», «Simple order», «Cloze text», «Fill table»	4-ші сынып Ағылшын пәні бағдарламасындағы бір тақырыпты алып, LearningApps.org интерактивті қосымшаларын қолдана отырып, тіл жүйелерін (грамматика, сөздік және айтылу) дамытатын интерактивті жаттығу құрастырады	25
Тілдік дағдыларды (оқу, тыңдау, сөйлеу және жазу) қалыптастыратын	«Audio/Video with notices», «Matching Pairs», «Number line», «Group assignment»; «Group assignment», «Number line», «Cloze	4-ші сынып Ағылшын пәні бағдарламасындағы бір тақырыпты алып, LearningApps.org интерактивті қосымшаларын қолдана отырып, тілдік дағдыларды (оқу, тыңдау, сөйлеу	25

интерактивтік жаттығулар	text»; «Cloze text», «Fill table», «Freetext	және жазу) қалыптастыратын интерактивті жаттығу құрастырады	
Ойын жаттығулары	«Group Puzzle», «The millionaire game», «Horse race», «Where is what?», «Pairing game»	4-ші сынып Ағылшын пәні бағдарламасындағы бір тақырыпты алып, LearningApps.org ойын қосымшаларын қолдану арқылы интерактивті дидактикалық ойын құрастырады	25
Бақылау тапсырмалары	«Quiz with text input» және «Multiple-Choice Quiz»	4-ші сынып Ағылшын пәні бағдарламасындағы бір тақырыпты алып, LearningApps.org тест қосымшаларын қолдану арқылы интерактивті бақылау тапсырмасын құрастырады	25
		Барлығы:	100

Әр деңгей бойынша студенттер жинаған максималды балл саны - 25. Жалпы жинаған балл саны 100 құрайды. Студенттердің жұмысы баға жүйесі арқылы бағаланады (2-кесте).

Кесте 2 - Баға жүйесі

<i>Әріптік жүйе бойынша</i>	<i>Сандық эквивалент</i>	<i>Баллдың пайыздық мөлшері</i>	<i>Дәстүрлі баға жүйесі</i>
A	4,00	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,00	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,00	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,00	50-54	
F	0,00	0-49	Қанағаттанарлықсыз

Көрсеткіштерді есептеу үшін келесі формулалар қолданылады: % білім сапасы (сапалық көрсеткіш) = («өте жақсы» саны + «жақсы» саны) x 100% / студенттердің жалпы саны

% үлгерім (абсолютті үлгерім) = («өте жақсы» саны + «жақсы» саны + «қанағат.» саны) x 100% / студенттердің жалпы саны

Студенттердің оқу деңгейі (СОД):

СОД = ("5" саны x 100 + "4" саны x () + "3" саны x () + "2" саны x () + "с/к" саны x ()) / жалпы студенттер саны.

Нәтижелер және талқылау

Семинар сабақтары кезінде студенттер өз жұмыстарын көрсетіп, критерий бойынша тиісті баллдарын алды.

Кесте 3 - Студенттердің интерактивті жаттығулар мен тапсырмалар орындау нәтижесі.

	Топ	Студент саны	Абсолютті үлгерім	Сапалық көрсеткіш	Орта балл	«5»	«4»	«3»	«2»	Сабаққа келмеген
1	103-104	32	100	100	4,84	27	5	0	0	0

3-кестеден көріп тұрғандай 32 студенттің бәрі қатысып, оның ішінде 27 студент интерактивті жаттығулар жасау барысында белсенді қатысып «5» өте жақсы деген балл алса, қалған 4 студент «4» жақсы деген балл алды. Себебі, 4 студенттің интерактивті жаттығулары мен тапсырмалары 4-ші сынып оқушыларының білім деңгейлеріне сай емес және оларға өте оңай болып көрінді. Сонымен қатар, олар интерактивті жаттығуларды құрастыру мақсатын айқын жеткізе алмады. Бұл студенттер LearningApps.org интерактивті бағдарламасын не үшін қолданып жатқандарын аздап түсінбеген сияқты. Олар Ағылшын тілі мазмұның оқытып, тілдік дағдыларды қалыптастыруға емес, керісінше LearningApps.org интерактивті бағдарламасына көп көңіл бөлген. Осыған орай, оларға болашақта көмектесу үшін бетпе-бет ауызша кері байланыс берілді.

Жалпы студенттерге LearningApps.org. интерактивті бағдарламасымен жұмыс жасау өте ұнады және олар онымен белсенді түрде жұмыс істей бастады. Демек, бұл нәтиже бастауыш мектепте болашақ шетел тілі мұғалімдерінің яғни студенттердің болашақта шетел тілі сабағында интерактивті Learningapps.org мультимедиялық бағдарламасын қолдана алатындықтарын және тиімді екенін дәлелдейді.

Жоғарыдағы нәтижелердің негізінде келесі қорытындылар жасауға болады:

1) Студенттер/болашақ бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімдері LearningApps.org онлайн бағдарламасымен танысып, тілдік жүйлер мен дағдыларды дағдататын құрал екенін білді.

2) Ағылшын сабағы қызықты әрі көңілді өтетініне көз жеткізді.

3) Кез келген студент/болашақ бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімі компьютерлік білімі мен қолдану дағдысы төмен болса да LearningApps.org интерактивті бағдарламасында тілдік интерактивті жаттығуларды құрып, жұмыс істей алды.

Қорытынды

Бұл зерттеудің мақсаты бастауыш мектепте болашақ шетел тілі мұғалімдерінің яғни студенттердің болашақта шетел тілі сабағында LearningApps.org интерактивті бағдарламасын пайдалана отырып, бастауыш оқушыларының тілдік дағдыларын интерактивті жаттығулар құрастыру арқылы қалыптастыру болды. Қойылған мақсатқа ойдағыдай қол жеткізілді.

Шеттілдік білім беруде болашақ бастауыш ШТ мұғалімдердің интерактивті learningapps.org мультимедиялық бағдарламасын қолдана алу мыналарға мүмкіндік берді: тілдік интерактивті оқу материалын құрастыра алды; мектеп тақырыптарын қызықты түрде бекіте алды; Ағылшын пәні мазмұны мен ақпараттық коммуникативтік технологияларды соның ішінде интерактивтік технологияларды кіріктіруді білді.

Қорыта айтқанда тапсырма студенттерге пайдалы болады, себеі, болашақта LearningApps.org интерактивті бағдарламасы олардың сабақтарын жандандыруға көмектеседі және сонымен қатар оқушылардың оқу үлгерімі мен пән бойынша оқуға деген ынтасын арттырады. Студенттер – яғни болашақ бастауыш шетел тілі мұғалімі тек ағылшын тілі сабақтарында ғана емес, сонымен қатар сынып сағаттарында және сыныптан тыс жұмыстарда пайдалана алады.

ӘДЕБИЕТ

[1] Hennessy S., Ruthven K. and Brindley S. Teacher Perspectives on Integrating ICT into Subject Teaching: Commitment, Constraints, Caution, and Change. Journal of Curriculum Studies. - 2005. - No 37(2) - Pp. 155-192.

[2] Ахметова Ж.Б., Орынханова Ж.А., Сейдуллаева Г.А., Турсунбаева Э.И. Проблемы формирования цифровой грамотности преподавателей высших учебных заведений. ВЕСТНИК Национальной академии наук республики казахстан/Казахский национальный педагогический университет имени Абая. - 2023. - №1(401). - С. 70-87

[3] Английский язык. Учебная программа для начальной школы (1-4 классы) в рамках обновления содержания среднего образования – Астана, 2016. – 82 с.

[4] Неживлева И.А., Интерактивное обучение иностранному как способ активизации познавательной деятельности // Личность, семья и общество: вопросы педагогики и психологии: сб. ст. по мате. XXXIII междунар. науч.-практ. конф. -2013. - №10(34). Новосибирск: СибАК, - С. 112

[5] Мелькаева Р. В., Радин А.М. Интерактивные методы обучения английскому языку. Международный научный журнал «Символ науки» -2017. - №12. – С. 147.

[6] LearningApps.org. - Access mode: URL: <https://learningapps.org/impressum.php> [Date of access: 30.11.2022]

[7] Swabey M. Th. LearningApps.org - An incredibly easy-to-use tool with a variety of activities teachers and learners can use, adapt or make from scratch to practise the full range of language systems and skills at any stage of a lesson. The Digital Teacher. - 2017. - Access mode: URL: <https://thedigitalteacher.com/reviews/learningapps> [Date of access: 30.11.2022]

[8] Yuyun Putri Mandasari, Eka Wulandari, Poltekkes Kemenkes Malang. Utilizing Learningapps.org for vocabulary remote learning (vrl) Is it helpful? National Seminar of Pendidikan Bahasa Inggris. -2022. - Pp.355-363

[9] Dyer A. LearningApps.org – A Tool to Engage. The FLTMAG. - 2020. - Access mode: URL: <https://fltmag.com/learningapps-a-tool-to-engage/> [Date of access: 30.11.2022]

[10] Нехорошева Н. В. Применение Сервера LearningApps.org. на уроках английского языка. Методическая разработка, - 2014. – Режим доступа: URL: <https://nsportal.ru/shkola/inostrannye-yazyki/angliiskiy-yazyk/library/2014/05/23/primenenie-servera-learningappsorg-na> [Дата обращения 30.11.2022]

[11] English Course Plan, Grade 4, Autonomous Educational Organization «Nazarbayev Intellectual Schools». 2019-2020 academic year

REFERENCES

- [1] Hennessy S., Ruthven K. and Brindley S. Teacher Perspectives on Integrating ICT into Subject Teaching: Commitment, Constraints, Caution, and Change. *Journal of Curriculum Studies*, - 2005. - No 37(2) - Pp. 155-192.
- [2] Akhmetova Zh.B., Orynkanova Zh.A., Seidullaeva G.A., Tursunbaeva E.I., Problemy formirovaniya tsifrovoy gramotnosti prepodavatelei vysshikh uchebnykh zavedenii. (Problems of formation of digital literacy of teachers of higher educational institution. Bulletin of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan) //VESTNIK Natsional'noi akademii nauk respubliki kazakhstan/Kazakhskii natsional'nyi pedagogicheskii universitet imeni Abaya -2023. - №1(401). – S. 70-87 [in Rus.]
- [3] Angliiskii yazyk. Uchebnaya programma dlya nachal'noi shkoly (1-4 klassy) v ramkakh obnovleniya soderzhaniya srednego obrazovaniya (English language. Curriculum for primary school (grades 1-4) as part of updating the content of secondary education). – Astana, 2016. – 82 s. [in Rus.]
- [4] Nezhivleva I.A. Interaktivnoe obuchenie inostrannomu kak sposob aktivizatsii poznavatel'noi deyatel'nosti (Interactive Teaching a Foreign Language as a Means of Enhancing Cognitive Activity) //Lichnost', sem'ya i obshchestvo: voprosy pedagogiki i psikhologii: sb. st. po mater. XXXIII mezhdunar. nauch.prakt. konf. -2013. - № 10(34). - S. 112 [in Rus.]
- [5] Mel'kaeva R. V., Radin A.M. Interaktivnye metody obucheniya angliiskomu yazyku (Interactive Methods of Teaching Foreign Languages). *Mezhdunarodnyi nauchnyi zhurnal «Simvol nauki»* - 2017. - №12. – S. 147- [in Rus.]
- [6] LearningApps.org. - Access mode: URL: <https://learningapps.org/impressum.php> [Date of access: 30.11.2022]
- [7] Swabey M. Th. LearningApps.org - An incredibly easy-to-use tool with a variety of activities teachers and learners can use, adapt or make from scratch to practise the full range of language systems and skills at any stage of a lesson. *The Digital Teacher*. - 2017. - Access mode: URL: <https://thedigitalteacher.com/reviews/learningapps> [Date of access: 30.11.2022]
- [8] Yuyun Putri Mandasari, Eka Wulandari, Poltekkes Kemenkes Malang. Utilizing Learningapps.org for vocabulary remote learning (vrl) Is it helpful? *National Seminar of Pendidikan Bahasa Inggris*. -2022. - Pp.355-363
- [9] Dyer A. LearningApps.org – A Tool to Engage. *The FLTMAG*. - 2020. - Access mode: URL: <https://fltmag.com/learningapps-a-tool-to-engage/> [Date of access: 30.11.2022]
- [10] Nekhorosheva N. V. Primenenie Servera LearningApps.org. na urokakh angliiskogo yazyka (Application of the LearningApps.org server in English lessons). *Metodicheskaya razrabotka*. - 2014. URL: <https://nsportal.ru/shkola/inostrannye-yazyki/angliiskiy-yazyk/library/2014/05/23/primenenie-servera-learningappsorg-na> [Data obrashcheniya 30.11.2022] [in Rus.]
- [11] English Course Plan, Grade 4, Autonomous Educational Organization «Nazarbayev Intellectual Schools», 2019-2020 academic year

РАЗВИТИЕ НАВЫКОВ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНОЙ ПРОГРАММЫ LEARNINGAPPS.ORG БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

*Тулекенова Д.Т.¹, Кульгильдинова Т.А.²

¹М.п.н., ст. преподаватель, КазУМОиМЯ имени Абылай хана, Алматы, Казахстан, e-mail: dinartul@mail.ru

²Д.п.н., профессор, КазУМОиМЯ имени Абылай хана, Алматы, Казахстан,

e-mail: tulebike@mail.ru

Аннотация. В статье рассматриваются возможности создания интерактивных заданий с помощью мультимедийной программы Learningapps.org при обучении иностранному языку. Интерактивная программа Learningapps.org является одним из наиболее эффективных мультимедийных инструментов, помогающих учащимся начальной школы развить все свои навыки иностранного языка. Подчеркиваются преимущества данного приложения как средства повышения эффективности процесса иноязычного образования. Цель исследования определить и проанализировать методические основы формирования квалификации будущего учителя иностранного языка в начальной школе по использованию интерактивной мультимедийной программы Learningapps.org на уроке иностранного языка. Научная новизна и теоретическая значимость исследования: определена эффективность использования шаблонов интерактивных программ Learningapps.org при подготовке будущих учителей иностранных языков начальных классов к созданию собственных интерактивных упражнений и заданий, которые будут включены в программу обучения иностранному языку. Практическая значимость исследования: интерактивная программа Learningapps.org может быть использована учителями английского языка начальных классов, а также студентами во время педагогической практики. Методы, использованные в ходе исследования: поиск информации; использование компьютерных технологий; консультации (с методистами); анализ и сравнение; контроль и оценка. Для выявления и анализа в ходе лекции была теоретически объяснена интерактивная программа Learningapps.org (интерактивная программа Learningapps.org содержит множество интерактивных упражнений, игр и шаблоны для создания тестового контроля) и практически применена на семинаре. Будущими учителями начальных классов требовалось создать интерактивные упражнения и интерактивные веселые игры и задания для контроля и оценки. Были разработаны дескрипторы и критерии для определения и анализа разработанных учащимися упражнений и задач, а также навыков использования мультимедийной программы Learningapps.org, и оценивались с использованием математических формул и системы оценок. По результатам будущие учителя иностранного языка начальных классов узнали об эффективности интерактивного устройства Learningapps.org и улучшили навыки его использования.

Ключевые слова: Learningapps.org, учитель иностранного языка, шаблоны, интерактивные задания, информационно-коммуникационные технологии, начальная школа, интерактивные игры, программа

DEVELOPING THE SKILLS OF USING THE MULTIMEDIA PROGRAM LEARNINGAPPS.ORG OF A FUTURE PRIMARY SCHOOL ENGLISH LANGUAGE TEACHER

*Tulekenova D.T.¹, Kulgildinova T.A.²

*¹M.p.s., Senior teacher, Ablai Khan KazUIRandWL, Almaty, Kazakhstan,
e-mail: dinartul@mail.ru

²d.p.s., Professor, Ablai Khan KazUIRandWL, Almaty, Kazakhstan,
e-mail: tulebike@mail.ru

Abstract. The article discusses the possibilities of creating interactive tasks using the Learningapps.org multimedia program when teaching a foreign language. The interactive Learningapps.org program is one of the most effective multimedia tools to help primary students develop all their foreign language skills. The advantages of this application as a means of increasing the efficiency of the process of foreign language education are emphasized. The purpose of the study is to determine and analyze the methodological foundations for the formation of the qualifications of a future foreign language teacher in primary school on the use of the interactive multimedia program

Learningapps.org in a foreign language lesson. Scientific novelty and theoretical importance of the research: the efficiency of using Learningapps.org interactive program templates in the preparation of future primary school foreign languages teachers in creating their own interactive exercises and tasks is determined and will be included in the foreign language education program. The practical significance of the study: Learningapps.org interactive program can be used by students during a pedagogical internship as well as by primary school English teachers. Methods used during the research: search for information; use of computer technologies; consultations (with methodical teachers); analysis and comparison; control and evaluation. For identification and analysis, the Learningapps.org interactive program (the interactive Learningapps.org program contains many interactive exercises, games, and templates for creating test control) was theoretically explained during the lecture and applied practically in the workshop, and future elementary school teachers were required to create interactive exercises and interesting interactive games for the 3-4th grade English class, as well as tasks for monitoring and evaluation. Descriptors and criteria were developed to identify and analyze student-designed exercises and tasks, as well as skills in using the Learningapps.org multimedia program, and were assessed using mathematical formulas and a scoring system. As a result, future primary school foreign language teachers learned about the effectiveness of the Learningapps.org interactive device and improved their skills in using it.

Keywords: Learningapps.org, foreign language teacher, templates, interactive tasks, information and communication technologies, primary school, interactive games, program

Статья поступила 10.05.2023